

עומר יעבץ, עו"ד

חבר מועצת מחוז תל-אביב וחבר הועידה הארצית

רחוב בצלאל 10, קומה ב' ת.ד. 3452 רמת גן מיקוד 52136

טל (רב קווי): 03-5758482 פקס: 03-5759601

תאריך: 02/12/2006
נומרטור: 75100-021206
ע"ר: 58-005272-8

בפקס/בדואר רשום

בלא לפגוע בזכויות

לכבוד:
ארגון נכי צה"ל
הוועד הארצי

לידי: יצחק הומינר, עו"ד, יו"ר הוועד הארצי, ארגון נכי צה"ל
בני ברית 1 ירושלים 95146

הנדון: ביקורת מבקר פנים 2006, תפקוד ועדת ביקורת של ארגון נכי צה"ל, דיווח על התקדמות תכנית "ביקורת ומעקב", ועדכון תקנון הביקורת.

ח.ג.

1. בהמשך למכתבי מיום 26/11/2006 ביחס לתקנון הארגון 2006, לדוח ביקורת מבקר הפנים של הארגון לשנת 2006 על תפקודו של בית הלוחם, אגף הפיזיותרפיה, ואגף הכספים, ולמכתביה של ועדת הביקורת המאשרת כי ראתה את הדוחות הכספיים ואישרה אותם;
2. אבקש להלן להעלות נקודות פרטניות בהתייחסות לדוח הנזכר, ולמכתביה של ועדת הביקורת; אבקש להעביר פנייתי זו, לחברי הוועד הארצי ולחברי הועידה הארצית של ארגון נכי צה"ל, האחראים להתנהלות העמותה להתייחסות ולדין כחלק מסדר היום בוועידה הקרובה שתתקיים בתאריך 12/12/2006.
3. התייחסות זו הינה בנוסף לנושאים שהועלו במכתבי מיום 26/11/2006.
4. כפי שידוע לך, ארגון נכי צה"ל, מחויב ככל עמותה ביישום וביצוע של המלצות מבקר הפנים של העמותה, הדבר מחויב על פי חוק ועל פי ההנחיות לניהול תקין של רשם העמותות.
5. יצוין כי הוועד הארצי של ארגון נכי צה"ל הינו הוועד המנהל של העמותה והוא שחייב על פי דין באחריות אישית להתנהלותה התקינה של העמותה.
6. ממצאי מעקב מבקר פנימי:

6.1. מבקר הפנים של העמותה פרסם מספר דוחות בעבר, ואלה בתורם אומצו על ידי מוסדות הארגון אולם לא בוצעו ואף נמסר דווח לא נכון למוסדות הארגון.

6.2. אומר מבקר המדינה בדו"ח שנתי 56א' על תרבות הדיווח והביצוע בארגון (עמוד 282-283): "תקנון הביקורת הפנימית של ארגון נכי צה"ל וקרן נכי צה"ל

(להלן - תקנון הביקורת הפנימית), שהוא נספח לתקנון הארגון, קובע, כי בארגון ובקרב תקינים ביקורת פנימית על ידי מבקר פנימי. עוד נקבע, כי אם העלתה הביקורת הפנימית ליקויים או הפרות של החלטות מוסמכות, הפוגעים בחיסכון וביעילות או בטוהר המידות, ימסור המבקר לגורם המבוקר את ממצאי הביקורת ואת דרישותיו לתיקון הליקויים, ויביא זאת לידיעת י"ר הארגון. בנוסף לכך, מתמנית בארגון ועדת ביקורת, שתפקידה, בין השאר, לעקוב אחר תכנית העבודה של המבקר וביצועה; לקבל את דוחות המבקר ולדון בהם בתוך מועד סביר; ולהגיש לוועידה הארצית את המלצותיה לתיקון דרכי פעולת הארגון בעקבות דוחות המבקר".

6.3. אם נבחן את שקרה בעבר, נראה כי באוקטובר 2002 פרסם המבקר הפנימי דוח ביקורת, אשר עסק בפעילות הארגון בשנים 2001 ו-2002. באותו חודש דנה ועדת הביקורת בדוח זה והחליטה, כי היא "רואה בחומרה רבה את ממצאי הדוח, במיוחד אלה הנוגעים לחריגות חוזרות ונשנות מסדרי מינהל תקינים ומאמות מידה ציבוריות ראויות". ועדת הביקורת מאמצת את דוח המבקר ככתבו וכלשונו, ודורשת מהגופים ומהמוסדות המתאימים לתת שימת לב ראויה לממצאי הדוח ולמסקנותיו ולפעול ליישום מיידי, ללא כחל ושרק, של כל המלצות המבקר "בלוח זמנים מוגדר ניתן למעקב רציף". בדצמבר 2002 אימצה הוועידה הארצית ה-70 של הארגון פה אחד את דוח המבקר לשנים 2001-2002, והסמיכה את הוועד הארצי ואת ועדת הביקורת לעקוב אחר תיקון האמור בדוח בתוך כשמונה חודשים.

6.4. בינואר 2004 פרסם המבקר הפנימי דוח מעקב על ממצאי הביקורת, שהועלו בדוח לשנים 2001-2002. בפברואר 2004 דנה ועדת הביקורת בדוח המעקב, והחליטה לאמצו ככתבו וכלשונו. הוועדה ציינה באותו מועד את "טיפולם החיובי של מרכז הארגון והעומד בראשו לתיקון הליקויים בחלק נכבד של ההערות, כפי שהופיעו בדוח המבקר לשנים 2001-2002". למול קביעה זו, משרד מבקר המדינה מעיר, כי מן הדוח עולה, שליקויים רבים בתחומים מרכזיים, שעליהם הצביע המבקר בדוח הקודם, לא תוקנו. כך, לדוגמה, כמעט כל הליקויים, שצוינו בפרקים שעסקו בבית קיי ובקרון, לא תוקנו כלל. יתר על כן, עד למועד סיום הביקורת (דצמבר 2004), לא קיים הארגון תהליך ניהולי שיטתי ומסודר ליישום המלצות המבקר הפנימי, לרבות קביעת לוחות זמנים לביצוע ודרכי מעקב ובקרה אחר החלטות. כתוצאה מכך, רבים מהליקויים שפורטו בדוחות הביקורת הפנימית לא טופלו בפועל. זאת, על אף שהמוסדות הנבחרים של הארגון, הוועידה הארצית והוועד הארצי אימצו את הדוחות ככתבם וכלשונם.

6.5. והנה מגיע דוח מבקר הפנים לשנת 2006 ומעלה ליקויים דומים ביותר לליקויים שהועלו בדוחות הקודמים של העמותה. ביניהם ליקויים שהועלו במכתבי מיום 26/11/2002 אל אדוני ביחס לפרויקט המחשוב וביחס לתפקודו הלקוי של אגף כספים בשנת 2006, בין השאר עקב כישלון פרויקט המחשוב.

7. ועדת הביקורת:

7.1. לדוח מבקר הפנים צורפו שני מכתבים של חברי ועדת הביקורת מיום 6 בנובמבר 2006, אשר מאשרים כי דנו בדוחות הכספים ואישרו אותם. במכתבים אין כל התייחסות לנושא המחשוב (עמודים 37 – 38 לדו"ח מבקר הארגון) ומכל נוסא הספקים בארגון (עמוד 38 לדוח), ו/או לליקויים באגף התחזוקה למשל.

7.2. חוק העמותות קובע בסעיף 19, כי לארגון חייבת להיות ועדת ביקורת (או גוף מבקר שהוא רו"ח או גוף שאושר על ידי רשם העמותות). ועדת ביקורת ממונה על ידי הוועידה הארצית על-פי סעיף 31 לחוק. על פי חוברת לניהול תקין של

רשם העמותות: "על ועדת הביקורת מוטל לבדוק את ענייניה הכספיים והמשקיים של העמותה, ואת פנקסי החשבונות שלה. כן עליה להביא לאסיפה הכללית את המלצותיה לעניין אישור הדין וחשבון הכספי".

7.3. מבקר המדינה כותב עוד בדוח על ארגון נכי צה"ל (282-283) כי: "...מתמנית בארגון ועדת ביקורת, שתפקידה, בין השאר, לעקוב אחר תכנית העבודה של המבקר וביצועה; לקבל את דוחות המבקר ולדון בהם בתוך מועד סביר; ולהגיש לוועידה הארצית את המלצותיה לתיקון דרכי פעולת הארגון בעקבות דוחות המבקר".

7.4. תפקידיה של ועדת הביקורת על פי נהלי ניהול התיקין הם לבדוק את תקינות פעולות העמותה ונושאי המשרה בה, ובין היתר מהבחינות כדלקמן -

7.4.1. לבדוק פעילות בהתאם לחוק בכלל, ובהתאם לחוק העמותות בפרט.

7.4.2. ניהול תיקין של העמותה, חיסכון, יעילות, אפקטיביות וטוהר המידות.

7.4.3. פעילות לשם קידום מטרות העמותה.

7.5. להגיש דו"ח ביקורת לפחות פעם בשנה (רצוי כל רבעון). חובה זו נלמדת מסעיף 30 לחוק הקובע כי על ועדת הביקורת להביא המלצותיה לעניין הדו"ח הכספי לפני האסיפה הכללית. דו"ח הביקורת יובא לדיון עם הדו"חות הכספיים באסיפה הכללית, ויוגש למשרד רשם העמותות.

7.6. מומלץ כי דו"ח ועדת הביקורת ייכתב בצורה מפורטת וברורה, ויחולק לשלושה חלקים:

7.6.1. נתונים כלליים על העמותה ותחומי פעילותה, וכיצד היא פועלת לקידום מטרותיה.

7.6.2. תיאור המצב הקיים, ניתוח והצגת מסקנות. בחלק זה יובאו ממצאי הביקורת בנושאים כדלקמן:

רמת השכר של העובדים בכלל ושל ההנהלה בפרט.

דרכי התקשרות בחוזים ואופן ביצוע מכרזים.

ביצוע לאור תכנית העבודה ותקציב שנקבעו מראש.

אופן קבלת החלטות וביצוען.

עמידה בדרישות החוק והתקנון, לרבות כינוס מוסדות העמותה במועד וכו'.

אופן הניהול החשבונאי.

אופן ניהול נכסי העמותה והשמירה עליהם.

אופן החזקת כספי העמותה וההשגחה עליהם.

פירוט התחייבויות ושעבודים.

התייחסות למצבה הכלכלי של העמותה.

7.6.3. תמצית הממצאים והמלצות לעתיד, וכן דיווח בדבר תיקון ליקויים שנתגלו בדו"חות קודמים.

7.6.4. להמליץ לאסיפה הכללית בנוגע לאישור הדו"ח הכספי ותנאים לאישור.

7.7. על-פי סעיף 20(ב) לחוק העמותות רשאית ועדת הביקורת לדרוש מהוועד בכתב לכנס אסיפה כללית שלא מן המניין, ובמקרה שהוועד אינו פועל בהתאם לדרישה תוך 21 יום מיום שהוגשה, רשאית ועדת הביקורת לכנס את האסיפה הכללית, ובלבד שהאסיפה תתקיים תוך שלושה חודשים מיום שהוגשה הדרישה.

7.8. לצורך ביצוע תפקידם, רשאים חברי ועדת הביקורת לעיין בכל עת בפנקסי החשבונות של העמותה ובמסמכים המתייחסים לרשום בהם, ולקבל מכל חבר ועד ומכל עובד עמותה כל מסמך שברשותם וכל מידע הדרושים להם לדעתם למילוי תפקידם (סעיף 35(ב) לחוק העמותות).

7.9. עולה מהאמור לעיל כי **לועדת הביקורת סמכויות גורפות ביותר.**

7.10. יצוין כי הוועדה, לא זו בלבד שלא מילאה הנוהל האמור, אלא שהגדילה ולא נתנה כל התייחסות לדוח המבקר 2006, אשר לטעמו של הח"מ הינו חמור, וכן **לא ברור כלל ועיקר האם בדקה את הביאורים לדוחות הכספיים, האם בדקה את פנקסי החשבונות של העמותה, ומדוע לא נתנה המלצותיה בעניין לוועידה הארצית בהתאם לחובתה על פי חוק העמותות וחובת ניהול תקין?**

7.11. כמו כן הוועדה **אינה נותנת כל התייחסות או משקל לתוכנית ההבראה של העמותה** (תוכנית "ביקורת ומעקב") אשר נערכה החל מחודש מרץ 2006 ונמצאת במהלך ביצוע, אינה מדווחת כלל על קיומה, על התקדמותה, מה נבדק, מה נעשה, ומה סטאטוס התוכנית; חשוב לציין **כי חובה להמציא לכל חברי הוועידה את עותק תכנית ההבראה לעיון ובדיקה באופן רשמי.**

7.12. נהיר כי בכך לא קיימה הוועדה את חובתה ובעניין זה יש לדון בוועידה הארצית, לבדוק מה התייחסות יש ליתן לדוח המבקר, מהן הפעולות שיש לנקוט לתיקון המעוות וכמובן האם הרכבה של ועדת הביקורת והמשך כהונתה לאור האמור – ראויים.

8. תקנון הביקורת של העמותה

8.1. לארגון נכי צה"ל תקנון ביקורת; התקנון מצורף לתקנון הארגון משנת 2003.

8.2. יש לציין, כי תקנון הביקורת הפנימית אינו קובע כל אמצעי לפיקוח ולבקרה על יישום המלצות דוחות מבקר הפנימי וועדת הביקורת, וזאת גם במקרים שבהם הן אומצו במלואן על ידי המוסדות המוסמכים של הארגון (כפי שקרה לעיל בין השנים 2002-2006).

8.3. יצוין כי למרות **שזו השנה השנייה** ברציפות שארגון נכי צה"ל מעלה הצעה לתיקון תקנון העמותה והקרן, גם הפעם **לא מבוצע תיקון והתאמה של תקנון הביקורת** של העמותה, מסיבות שאינן ברורות (ראה לעניין זה מכתבי מיום 26/11/2006) וזאת בניגוד להמלצת מבקר המדינה בעניין: "מן הראוי, שהארגון יערוך תיקון בתקנון הביקורת הפנימית, וימסד בו נוהל לפיקוח ובקרה על תיקון הליקויים שעלו בדוחות הביקורת בארגון".

8.4. עניין זה צריך לעלות לפני האספה הכללית שתחליט על הכנת תקנון ביקורת פנימית חדש, ואשר ידון בצוותא חדה יחד עם תקנון הארגון; על התקנון לקבוע אמצעי פיקוח ובקרה על יישום המלצות דוחות מבקר הפנימי וועדת הביקורת, וסנקציות לאי מילואן.

9. לסיכום:

9.1. לאור האמור לעיל, עולה כי ממצאי הביקורת של מבקר הפנים לא קיבלו ביטוי ראוי, אינם מטופלים כיאות במהלך מספר שנים, וחייבים לידון ולקבל ביטוי ראוי בוועידה הארצית הקרובה.

9.2. עוד נהיר כי התנהלות וועדת הביקורת של הארגון אינה ראויה באשר פעלה בניגוד לאמות מידה של מנהל ציבורי תקין, בניגוד לחוק העמותות ושלא בהתאם לכללי ניהול תקין של הרשם.

9.3. לאור האמור לעיל, אני סבור כי על אדוני יו"ר הועד המנהל, לדאוג להעלות העניינים לדיון בפני הוועידה ארצית הקרובה בהתאם לסעיף 14 לתקנון הארגון, לדווח להם על מכתב זה ועל ממצאי הדוחות המצורפים לו, ולבחון האם יש מקום לאור ממצאי הדוחות החמורים בהמשך כהונתו של מנכ"ל הארגון המכהן, ועדת הביקורת ו/או בצעדים הנדרשים לתיקון מיידי של המעוות.

9.4. יש לפנות מיידי לחברי הועד המנהל של העמותה (הועד הארצי), להעביר החומר המצורף לידיהם, על מנת שידונו בדוחות הנזכרים במכתב זה, ויפעלו מיידי לתיקון המעוות, תוך השבת המנהל התקין על פי חובתם בהתאם לסעיף 15 לתקנון העמותה.

9.5. אבקשך בכל לשון של בקשה לפעול בדחיפות ונחרצות ככל שיש בסמכותך, כדי להפסיק לאלתר, את הפגיעה הקשה בארגון נכי צה"ל, בנכסי העמותה ובחבריה כתוצאה מהתנהלותה הבלתי תקינה.

בכבוד רב ובב"ח.

עומר יעבץ, עו"ד

העתק:

- אריה סימס, מבקר העמותה.
- כל חברי הועד הארצי (באמצעות יו"ר הועד).
- כל חברי הוועידה הארצית (באמצעות יו"ר הועד).
- מזכירי המחוזות, ארגון נכי צה"ל.